

korai leletanyag arra utal, hogy a római hódítás legkorábbi időszakában is használták már a területet.

Az „Aquincumi Híd és kapcsolódó úthálózata” c. projecthez tartozó következő megkutatott terület a Ny felé szomszédos, Pók u. 1. sz. telek volt (17). A telken mindössze 30 m²-nyi területet tárhattunk fel, amelynek eredményeképp megállapíthattuk, hogy az a nagyméretű bolygatás, amely a szomszédos telek Ny-i felében megfigyelhető volt, itt már nem érint további régészeti rétegsort.

A területen az igen vastag (2 m) újkori feltöltés alatt már megjelent egy É-D-i irányú, római kori habarcsba rakott kőfal, amely a korábbi rajzi dokumentáció alapján azonos a Szilágyi J. által 1946–47-ben részben feltárt LXV. épület K-i falával.⁹ A fal két oldalán a korábbi kutatóárkok is előkerültek.

A falhoz tartozó rétegsorok közül tetőomladék-részletet, K felé pillért és visszabontott falrészletet, illetve egy vékony sóderes járósint-darabot sikerült azonosítani, majd ezek alatt a fal Ny-i és K-i oldalán is vastag homokos-márgás rétegsorok következtek.

A feltöltési rétegek alatt már a fal széles zoklirésze következett, illetve erre ráhúzódva K felé nagyobb köves réteg, Ny-i irányban pedig ismét egy kavicsos szint mutatta a következő, a kőfalas periódushoz tartozó legkorábbi járósint-horizontot.

A zokli alatt újabb falalap szabálytalan, földbe rakott törtköves részlete került elő, illetve ez alatt már a legkorábbi római kori rétegsor mutatkozott, világos és sötétszürke homokrétegek és legalul a már több területen regisztrált feketésbarna agyagréteg formájában. Ez utóbbi sajnos a gyorsan emelkedő talajvíz miatt nem volt vizsgálható. Ebből a rétegből pannoniai pecsételt kerámia és lezoux-i(?) terra sigillata töredéke származik.

A fenti rétegsor alapján tehát egyértelműen látszik, hogy a polgár város É-i részének épületei itt még jó állapotban, részben járósintekkel együtt maradtak meg. Szintén jól vizsgálhatók a legkorábbi római kori periódus maradványai is.

Munkatársak: Hárshgyi Piroška, Lassányi Gábor, Zsidi Paula régészek.

T. LÁNG ORSOLYA

61. Budapest, III. Beszterce utca 4–6.

Ró

2005. június 6. és október 21. között építkezést megelőző feltárást folytattunk a telken, amely a katonaváros DNy-i területén, az amphitheatrum közelében található.

A legkorábbi objektumok K–Ny-i irányú vízlevezető árkok voltak, amelyeket feltehetően a hegyről származó agyagcsuszamlást követően már nem újítottak

meg. A telek középső részén K-ról Ny-i irányba erősen lejt a terület. A mélyedésben agyagtéglás planírozási rétegeket figyeltünk meg. Feltehetően a markomann háborút követő tereprendezések során a még mindig mélyebb Ny-i területeket laza feltöltéssel egyenlítették ki.

A feltárás során a legiotábor déli kapujából (porta principalis dextra) kivezető, É–D-i irányú, többszörösen megújított út folytatását találtuk meg. Az útnak a Ny-i szélét találtuk meg, teljes szélességben nem állt módunkban feltárni, mert nyomvonala a jelenlegi utca alá esett. A Ny-i oldala mentén vörös kövekből épített csatornaaknát (túlfolyót vagy tisztítóaknát) tártunk fel, viszonylag jó állapotban. A hozzá tartozó csatornavezeték folytatása nem maradt meg. A különböző, egymástól kissé eltérő útszéleket a megújítások és egy későbbi nagy beásás elpusztította. A legkorábbi kőből épített út alját nagyobb kövekből építették, majd erre egy vékonyabb sóderréteg került, amelyet végül lapkövekkel fedtek. A lapköves útburkolatot már csak a legfelső útrétegnél állt módunkban megfigyelni. A megújítások során az új útrétegekhez nem készítettek többrétegű alapozást, hanem egyszerű sóderréteget terítettek el. Az eddigi kutatások alapján úgy tűnik, hogy az É–D-i utat természetes kiemelkedésre építették, ettől Ny-ra és D-re a terület erősen lejtett. Az út Ny-i felén épületre utaló nyomokat a későbbi bolygatások miatt nem nyílt lehetőségünk megfigyelni, talán egy épület kövezett-sóderes járósintjére utal a kutatási terület ÉNy-i részében megfigyelt vörös sóderes felület.

A legkésőbbi É–D-i irányú úttal egyidejűleg, arra merőlegesen egy K–Ny-i irányú utat létesítettek, amelynek nagy, fehér téglalap alakú kövekből épített alapozása teljesen eltér az É–D-i irányú úttól. Az említett K–Ny-i irányú út mellékút vagy bekötőút lehetett a jelenlegi Bécsi út alatt húzódó római úthoz. Arra nincs adatunk, hogy ellenkező irányba, K felé az amphitheatrum felé is továbbvezetett-e. Az útkereszteződés nyomait a későbbi beásások nagyrészt elpusztították.

A késő római korban az É–D-i út funkcióját elvesztette, amelyre a késői beépítések falkiszedései utaltak. A mészégető kemence és az útrétegre planírozott vörös agyagos réteg (talán tűzhely vagy kemence) már a római kort követő létesítményekre utal.

KIRCHHOF ANITA

62. Budapest, III. Bécsi út 64.

Ró

2005 júniusában megelőző feltárást végeztünk a (Hrsz.: 14740/1) telken. A Kis-Kecske hegy K-i lejtőjén fekvő ingatlanon ismét az aquincumi canabae territoriumához tartozó, Kr. u. 2. és 3. századi temető csontvázas, illetve hamvasztásos rítusú sírjai kerültek elő. A beépítésre szánt telek teljes felületét (467 m²) sikerült feltárunk.

HABLE TIBOR

⁹ SZILÁGYI J.: Jelentés a Fővárosi Ókortörténeti (Aquincumi) Múzeum kutatásairól és szerzeményeiről az 1945–1948. évek folyamán. BudRég 15 (1950) 303–331., 311–312.